

GRUPS FEMINISTES

LA SORORITAT ÉS REVOLUCIÓ

Nyck V. 2016

ÍNDEX

0. Introducció.....	3
1. Què és el feminisme?.....	5
1.1 Diferència entre feminisme i femellisme.....	6
1.2 Què és un moviment feminista?.....	6
2. Herstòria: des dels orígens fins a finals del segle XIX.....	7
3. Les feministes del segle XX i XXI.....	17
4. Grups feministes de Barcelona i de la comarca d'Osona avui.....	25
4.1 JAFEM.....	25
4.1.1 Qui són.....	25
4.1.2 Com s'organitzen.....	25
4.1.3 Activitats.....	26
4.1.4 Objectius.....	27
4.1.5 Finançament.....	27
4.1.6 Preguntes personals.....	27
4.2 DONES X DONES.....	29
4.2.1 Qui són.....	29
4.2.2 Com s'organitzen.....	30
4.2.3 Activitats.....	30
4.2.4 Objectius assolits.....	31
4.2.5 Objectius per assolir.....	31
4.2.6 Finançament.....	31
4.2.7 Preguntes personals.....	32

4.3 LA XINXA.....	33
4.3.1 Qui són.....	33
4.3.2 Com s'organitzen.....	34
4.3.3 Activitats.....	34
4.3.4 Objectius assolits.....	34
4.3.5 Objectius per assolir.....	35
4.3.6 Finançament.....	35
4.3.7 Preguntes personals.....	35
4.4 GRUP FEMINISTA DEL VOLTREGANÈS.....	38
4.4.1 Qui són.....	38
4.4.2 Com s'organitzen.....	38
4.4.3 Activitats.....	38
4.4.4 Objectius assolits.....	39
4.4.5 Objectius per assolir.....	39
4.4.6 Finançament.....	39
4.4.7 Preguntes personals.....	39
4.5 ADONA'T.....	41
4.5.1 Qui són.....	41
4.5.2 Com s'organitzen.....	41
4.5.3 Activitats.....	41
4.5.4 Objectius assolits.....	42
4.5.5 Objectius per assolir.....	42
4.5.6 Finançament.....	42
4.5.7 Preguntes personals.....	43
5. Opinió de la població sobre l'existència de grups feministes.....	45
6. Conclusions.....	47
7. Fonts consultades.....	51
8. Annex.....	54

0. INTRODUCCIÓ

Dos homes violen una noia de vint anys a Lleida aprofitant que la noia ha begut i que havia pres ansiolítics prèviament. La noia s'hi nega, plora i els demana diverses vegades que parin, però segons el tribunal no ha oposat suficient resistència física i, per tant, els dos homes han estat condemnats per abusos sexuals en lloc de ser-ho per agressió sexual, les penes de la qual són més altes.

La noruega Ada Hegerberg es va convertir en la primera futbolista que va guanyar el Baló d'Or l'any 2018. Després d'arreplegar el premi i apel·lar a les joves futbolistes a creure en si mateixes, el presentador de la gala li va fer la humiliant pregunta de si sabia ballar twerking, l'acte de ballar provocativament, amb moviments pèlvics sensuals.

Tres treballadores de l'empresa Aceites y Energía Santamaría, ubicada a la localitat cordovesa de Lucena, estan pendents de rebre uns endarreriments que els seus companys homes sí que han cobrat perquè el conveni que aixopluga els acords d'empresa i plantilla parla només de "treballadors", en l'ús clàssic del masculí plural com a genèric, però que avui dia no s'accepta com a tal. Per tant, com que només apareixia l'exclusiu "treballadors", les treballadores no es van tenir en compte.

Aquests són alguns exemples de notícies sobre violència masclista que, per desgràcia, no són fets puntuals.

Segons l'Organització Mundial de la Salut, una de cada tres dones patirà al llarg de la seva vida algun tipus de violència masclista.

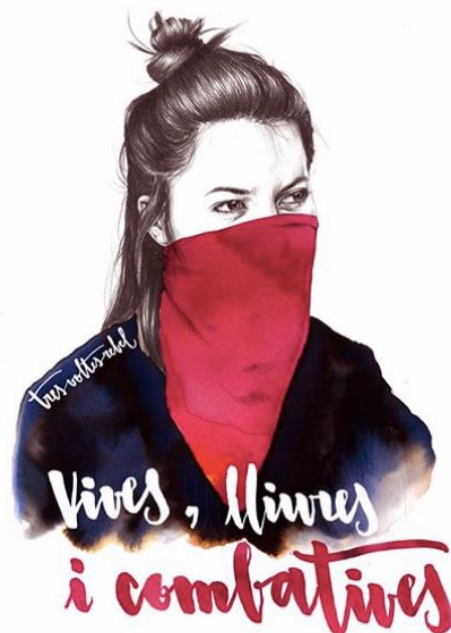
A mesura que m'anava informant sobre el tema del masclisme a la societat, fa cosa d'un parell d'anys, semblava que cada vegada trobava més injustícies que em feien sentir ràbia, impotència i por.

A partir d'aquí va començar a interessar-me el feminisme, el moviment que lluita contra aquesta violència, la desigualtat de sou i la discriminació laboral i social cap a la dona, present en la societat patriarcal en què vivim. Aquesta lluita porta existint des de fa segles, potser sota algun altre nom i centrant-se en un camp concret com els estudis o el món laboral, però sempre defensant els drets de les dones.

El que em va inspirar per triar el tema d'aquest treball va ser l'interès per qui organitza i com es duu a terme tot l'activisme de la lluita feminista, és a dir, conèixer el funcionament, les activitats i els objectius dels grups feministes del meu entorn i cercar informació sobre algunes dones representatives de la història del feminisme, per veure com va començar tot, d'on ve la lluita.

Com que jo era la primera que desconeixia l'existència de grups feministes de la comarca i de Barcelona i el seu funcionament en general, vaig decidir elaborar una enquesta a un conjunt de persones per veure si també es troben en la mateixa situació de desconeixement que jo.

És per això que la hipòtesi d'aquest treball és que les entitats feministes són una aportació molt important per a aconseguir la igualtat entre sexes i la societat n'és conscient. La recerca que he fet en aquest treball m'ha servit per confirmar aquesta hipòtesi.

*Il·lustració extreta del compte d'Instagram: @tresvoltesrebel

1. QUÈ ÉS EL FEMINISME?

El mot "feminisme" en català és un derivat del llatí femina, que significa 'dona'.

El terme "feminisme", prové d'una paraula inventada que es va difondre com una manera menyspreadora de designar les dones que lluitaven pels seus drets. L'adjectiu "feminista" va ser utilitzat per primer cop per Alexandre Dumas fill, l'any 1872 a la seva obra L'homme-femme, un escrit antifeminista en el qual debat sobre l'adulteri i es posiciona en contra del divorci.

Aquest terme no va prendre el sentit actual fins a la dècada de 1890, en què el van començar a utilitzar les dones angleses.

Històricament, les dones en general han estat excloses de molts àmbits, als quals avui dia tenen accés, com la política, l'economia, el militarisme, etc. A l'antiga Grècia, la dona no tenia dret a vot; si bé era lliure, no tenia dret a intervenir en els assumptes econòmics de la ciutat a causa del fet que, per exercir el dret a vot, s'havien de pagar impostos.

La dona, tradicionalment -i també en l'actualitat- està limitada a un deure de fer feines domèstiques i a la gestió de la llar i dependre econòmicament del marit després d'estar amb els seus pares, seguint l'ideal patriarcal. En moltes societats, les dones no produeixen més que descendència. D'aquesta manera, les dones es veuen privades, entre d'altres, del dret de vot ja mencionat, del dret a administrar els seus ingressos i els seus comptes, del dret al divorci, etc. Els patriarcats consisteixen essencialment en la llibertat de treball de la dona per al benefici dels homes (la condició de serventa en l'agricultura, l'artesania, les professions independents i liberals com la de metge o la d'advocat -infermera o secretaria en el cas de les dones-...).

La causa d'aquesta discriminació cap a la dona és el masclisme, definit per Viquipèdia com el conjunt d'idees, actituds i pràctiques basades en una atribució cultural apresada de superioritat de l'home, com a mascle, sobre la dona.

L'antònim de "masclisme" no és feminisme, si existís a la pràctica seria "femellisme". Per això el feminisme és definit per l'Enciclopèdia com un moviment social que denuncia la submissió tradicional de la dona a l'home i que té com a

objectiu aconseguir la igualtat política, econòmica, social i jurídica d'ambdós sexes. La lluita feminista es recolza en la sororitat, terme que reflecteix un lligam estret entre dones basat en el compartiment d'experiències, interessos i preocupacions en el context social de discriminació en el qual vivim.

En conclusió, si mai no hagués existit el masclisme, no hi hauria hagut la necessitat de donar vida a la lluita feminista.

1.1 DIFERÈNCIA ENTRE FEMINISME I FEMELLISME

El feminisme, com tots els moviments socials, ha estat exposat a malinterpretacions que han donat vida a una nova paraula: el femellisme.

El femellisme, per definició, seria l'equivalent al masclisme, però en forma de discriminació envers els homes.

La majoria de conceptes que es malinterpreten són l'objectiu feminista per a la igualtat amb la intenció d'aconseguir la supremacia de les dones, és a dir, la superioritat de la dona respecte l'home pel que fa a la política, l'economia i la societat. Aquesta actitud podria exemplificar la definició del femellisme.

El terme femellisme existeix, però, com que no es donen casos de superioritat femenina o de discriminació cap a l'home com per exemple: càrrecs de responsabilitat plens de dones sense cap home, homes agredits sexualment per dones o d'homes amb salaris més baixos que les dones en una mateixa feina, dir que es pot posar en pràctica o exemplificar és impossible.

1.2 QUÈ ÉS UN MOVIMENT FEMINISTA?

Un moviment feminista és un moviment social i polític que defensa i promou la igualtat entre persones de qualsevol gènere. Els moviments feministes poden dur-se a terme de dues maneres simultànies i consecutives que són: l'acció mitjançant la teoria i l'acció per mitjà de la pràctica. Alguns exemples són els manifestos, declaracions, manifestacions... Avui dia, un moviment feminista és iniciat per un grup feminista, que s'encarrega de promoure l'activitat que es farà mitjançant cartells publicitaris i publicacions a les xarxes socials.

2. HERSTÒRIA: DES DELS ORÍGENS FINS A FINALS DEL SEGLE XIX

El terme herstòria (*de l'anglès herstroy*) és un joc de paraules format per *story* (història) i *her* (d'ella) en comptes del clàssic *history* amb *his* (d'ell), és a dir, es canvia el possessiu masculí *his* pel femení *her*. És un terme feminista que fa referència a la crítica de la història documentada, en la qual la figura de la dona ha set ignorada.

Abans del que avui dia coneixem com a feminisme, ja hi havia escrits i manifestacions sobre la igualtat entre dones i homes o sobre la denúncia de la subordinació femenina anomenats textos *protofeministes*.

En primer lloc, **Christine de Pisan** (1364-1430), una poeta i filòsofa que es va convertir en la primera escriptora professional a la França del segle XIV, a la seva obra *La ciutat de les dames* mostra un objectiu de denúncia a la misogínia de l'època. Té una intenció de crítica cap el poema èpic *Roman de la Rose* del segle XIII on apareixen passatges plens de misogínia.

Gràcies a aquesta novel·la i a les diverses aportacions humanistes de l'autora, es va iniciar una pràctica política que va perdurar fins a la Revolució Francesa i que consistia en un esforç enorme d'homes i dones cultes per defensar la capacitat intel·lectual de les dones mitjançant debats.

Christine de Pisan escrivint

“Les dones han estat molt de temps abandonades sense defensa (...) però per negligència o indiferència s'ha acceptat que siguin arrossegades al fang.”

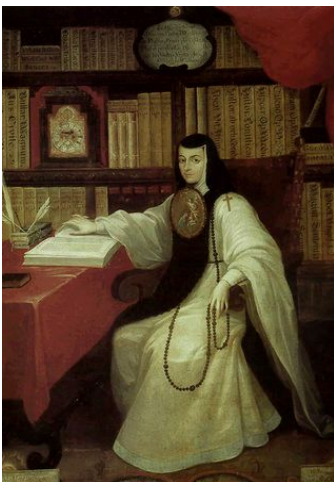
— Christine de Pisan, *La ciutat de les dames*

Al segle XVI, **Moderata Fonte** (1555-1592), una escriptora francesa, va escriure el diàleg protofeminista *Il merito delle donne*, on deia que el mèrit de les dones pot ser, fins i tot, superior al dels homes, en un clar qüestionament a la tradició, existent des d'Aristòtil, que indicava que les dones eren incapaces d'assolir fites intel·lectuals.

Retrat de Moderata Fonte amb trenta-quatre anys.

Al segle XVII va sorgir una altra figura important del *protofeminisme*, **Juana Inés de la Cruz** (1648-1695). Va ser una escriptora de poesia i teatre en castellà i una pionera del *protofeminisme* en el món hispanoparlant. En la seva obra poètica es poden detectar crits a la defensa dels drets femenins, les seves experiències personals i un relatiu rebuig cap als homes, utilitzant sempre una veu neutra per aconseguir una millor recepció i crítica.

Juana Inés de la Cruz

En la seva obra *Redondillas*, Juana Inés de la Cruz expressa una forta crítica a l'home pel seu tracte cap a la dona però sense defensar aquesta:

Dan vuestras amantes penas
a sus libertades alas,
y después de hacerlas malas
las queréis hallar muy buenas.

(...)

Pues ¿para qué os espantáis
de la culpa que tenéis?
Queredlas cual las hacéis
o hacedlas cual las buscáis.

—Juana Inés de la Cruz, *Redondillas*

També l'anglesa **Mary Astell** (1666-1731), que va centrar els seus esforços a aconseguir les mateixes oportunitats en educació per a homes i dones, va significar un avenç en la lluita feminista.

Famosa pels debats que convocava a la seva llar i que van donar lloc a moltes de les idees relacionades amb el feminisme que la Il·lustració difondria en dècades posteriors, Astell va ser fortament criticada pel fet de negar el fonament bíblic de la submissió de la dona, utilitzant els seus coneixements de teologia i per proposar un augment de les opcions de carrera que s'ofereixen a les dones més enllà de ser mare o convertir-se en monja.

Retrat de Mary Astell, 1696

Al segle XVIII, amb l'arribada de la Il·lustració, va aparèixer la figura d'**Olympe de Gouges** (1748-1793), pionera dels drets femenins que escrigué la famosa *Declaració dels Drets de la Dona i de la Ciutadana* com a reacció a la Declaració dels Drets de l'Home i del Ciutadà, que només reconeixia la condició de ciutadania als homes i deixava les dones en una situació d'inferioritat, escrit pel qual va ser guillotinata.

Gouges, que quan es quedà vídua va optar per no tornar-se a casar i encarregar-se del seu fill sola; amb una vida dedicada a la política, fou una dona que mai va necessitar l'ajuda de cap home per viure. Amb ella es va crear el prototip de dona independent, autònoma, de lliure pensament i autosuficient, una forma de vida que avui dia segueix sent essencial per a les dones i pel feminisme.

Retrat d'Olympe de Gouges, 1787

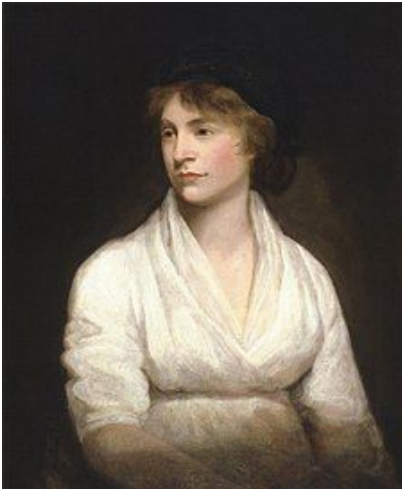
També junt amb la Il·lustració, una part dels filòsofs il·lustrats com Jeremy Bentham o Nicolas de Condorcet, homes que defensaven els drets de les dones, -desafiant la tradició patriarcal de l'època- i Mary Wollstonecraft van fer aportacions escrites a la societat pel que fa a la igualtat entre sexes.

Mary Wollstonecraft (1759-1797) fou una activista, filòsofa i escriptora de novel·les, tractats i literatura infantil entre d'altres, coneguda per ser l'autora de la *Vindicació dels drets de la dona*. A la seva obra, argumenta que les dones són éssers humans que mereixen els mateixos drets fonamentals que els homes, i en particular reclama el seu accés a l'educació.

La seva precoç defensa de la igualtat de gènere i els seus atacs a la degradació de la dona van ser l'avantsala de l'aparició del moviment feminista.

"El meu propi sexe, espero, m'excusarà, si les tracto com a criatures racionals, en comptes d'adulterar les seves fascinants gràcies i veure-les com si estiguessin en un estat d'infància perpètua, incapaces de mantenir-se soles".

— Mary Wollstonecraft, *A Vindication of the Rights of Woman*

Mary Wollstonecraft de John Opie, 1797

Al segle XIX, va aparèixer la **primera onada** feminista als Estats Units i a Europa, la primera de dues grans onades en la història del feminisme. Tenia com a principals objectius aconseguir l'accés a la universitat per les dones, obtenir drets sobre la propietat per a la dona casada, promoure l'accés de les dones a diverses professions, com la medicina i, finalment reivindicar el dret al vot de les dones mitjançant el sufragi universal.

La nord-americana **Lucretia Mott** (1793-1880) va ser una feminista activista i forta defensora de l'abolició de l'esclavitud i la injustícia de gènere i racial que hi havia i que, avui dia, segueix existint.

Tot i ser durament criticada per comportar-se de manera inacceptable per a una dona de la seva època, va seguir lluitant contra l'esclavitud, les injustícies racials i les de gènere. El 1848, Mott i Elizabeth Cady Stanton, amiga seva i figura important per la lluita van organitzar la Convenció de Seneca Falls, la primera convenció per demanar els drets de divorci, propietat i custòdia, així com el dret de vot de les dones.

Aquest últim va alimentar el llançament del moviment de sufragi femení. Després de la convenció, Mott va continuar la seva lluita per a la igualtat de dones parlant en les convencions anuals de drets de la dona.

Dedicada a totes les formes de llibertat humana, Mott va discutir amb convicció tant pels drets de les dones com pels drets civils dels afroamericans; incloent el sufragi, l'educació i l'ajuda econòmica.

Lucretia Mott

Com ja hem dit, una altra figura important va ser la de **Elizabeth Cady Stanton** (1815-1902), una autora, professora i la filòsofa principal dels drets de la dona i els moviments del sufragi femení als Estats Units d'Amèrica. Va formular les bases dels drets de la dona que van guiar la lluita fins al segle XX.

Tot i que Stanton va posar molt d'esforç per obtenir drets de propietat per a les dones casades i acabar amb l'esclavitud, el moviment del sufragi femení es va convertir en la seva principal prioritat. Es va mudar a la ciutat de Nova York on, amb l'ajuda de la seva amiga Susan B. Anthony, va fundar l'Associació Nacional de Sufragi de la Dona el 1869. Com a presidenta de l'associació, Stanton va debatre sobre les principals qüestions polítiques i jurídiques del moment.

Més tard, durant els seus anys de vellesa va escriure els tres volums de la *Història del Sufragi de la Dona* (1881). En aquest treball complet -publicat diverses dècades abans que les dones guanyessin el dret de vot- va ser documentat l'activisme¹ individual i local que construïa.

Elizabeth Stanton amb 83 anys

Pel que fa a França, **Eugénie Niboyet** (1796-1883) va ser una escriptora i periodista, defensora dels drets de la dona i figura del feminisme. Va fundar i dirigir un famós diari que només tractava de dones i dels seus drets anomenat *La Voix des Femmes* (La Veu de les Dones).

Per la seva fama, *La Voix des Femmes* va obtenir un club polític en el qual moltes dones i alguns homes feministes van participar. El club defensava una llarga llista de reformes favorables per a l'educació i emancipació de la dona.

Eugénie Niboyet, 1880

---

¹ Propaganda activa al servei d'una doctrina política o social, d'un partit, d'un sindicat, etc

També a Catalunya moltes dones van contribuir al canvi de les desigualtats socials entre home i dones. Seguidament veurem dues feministes catalanes de classes socials i ideologies diferents.

Dolors Monserdà (1845-1919) defensava una versió moderada i catòlica del feminisme. Va ser una escriptora catalana nascuda en una família acomodada de la Barcelona Vella.

En la seva època, per a una dona no era fàcil obrir-se pas en el món literari, tot i que era l'únic àmbit intel·lectual que no trobava barrat pel fet que no exigia un diploma per a exercir-lo com a professió. Cal tenir present que les altres escriptores de la mateixa època solien utilitzar un pseudònim masculí. Les dones que aleshores publicaven sense pseudònim havien de moderar en extrem els límits de les seves aspiracions a causa de l'autocensura.

Dolors Monserdà, any 1911

Monserdà va ser de les poques que s'hi van negar.

Teresa Claramunt (1862-1931) va ser la primera anarquista que va crear una agrupació autònoma d'obreres i va denunciar la doble opressió -de classe i de gènere- de la dona treballadora, "l'esclava de l'esclau", com ella en deia, i ho va fer poc després de l'Exposició Universal de Barcelona del 1888.

"Ni obreras explotadas en las fábricas ni esclavas en el hogar o la familia. ¡Por una sociedad sin amos ni señores, comunista, libertaria, de hombres y mujeres libres!"

— ideal proclamat per Teresa Claramunt en favor de "l'esclava de l'esclau"

L'any 1884, Claramunt va crear la Secció Vària de Treballadores Anarcocol·lectivistes, una organització femenina per defensar els drets de les dones de Catalunya, prèvia a la Societat Autònoma de Dones de Barcelona, on es van dedicar a ensenyar a llegir i escriure a dones de manera gratuïta. Un any després, l'organització va desaparèixer per por a una repressió.

Claramunt critica el fet que la dona no pot manifestar el seu amor i ha de tenir l'aprovació de la seva família per a unir-se amb l'home que estima. Diu que no es tracta d'un problema individual, sinó social, però és també individual i han de ser les dones mateixes les que s'han d'alliberar una a una.

Teresa Claramunt, any 1910

En el camp de la ciència, un camp fins llavors reservat únicament als homes, els descobriments de **Marie Curie** (1867-1934), van significar un gran avenç en la física i la química. Fou pionera en l'estudi de les radiacions i la primera dona en guanyar un Premi Nobel, el de física concretament.

Al llarg de la seva vida va rebre fortes discriminacions per part del conveni científic pel fet de ser dona, però això no la va intimidar i va demostrar que els homes estaven equivocats en no deixar les dones fer certes feines amb un dels avenços més grans per a la ciència: el descobriment de la radioactivitat.

Marie Curie, any 1907

Rosa Luxemburg (1871-1919) fou una militant socialista, comunista i revolucionària alemanya.

Fou la petita d'una família jueva polonesa que es va desenvolupar en un ambient molt conreat i influenciat pels escriptors occidentals, especialment alemanys. Va anar a estudiar a la Universitat a Munich, Alemanya. Es va casar i obtingué la nacionalitat alemanya del seu marit. Va formar el Partit Comunista Alemany juntament amb el polític Karl Liebknecht. A causa de la seva immensa implicació política feu diversos viatges a la presó al llarg de tota la seva vida i va acabar sent cruelment assassinada.

Dona envoltada d'homes, Rosa Luxemburg va promoure la ferma creença en la idea del socialisme, el feminisme, l'antimilitarisme i l'oposició a la Primera Guerra Mundial, i va constituir un altre exemple de dona lluitadora, forta i lliure.

Registre de detenció de Rosa Luxemburg, 1906

La primera organització feminista a Espanya va ser creada el 1891. L'anomenada Societat Autònoma de Dones de Barcelona va ser creada per abolir les fortes discriminacions laborals de les obreres que demanaven pujades de salaris i reduccions de jornades ja que, el seu salari solia ser entre el 50% i el 60% inferior al dels obrers per una mateixa jornada laboral, perquè en aquells temps el treball de la dona a la fàbrica era considerat temporal.

3. LES FEMINISTES DEL SEGLE XX I XXI

Durant la primera meitat del segle XX, amb l'aparició de la Primera i la Segona Guerra Mundial, la dona es va incorporar activament al treball remunerat per necessitat ja que, els homes havien d'anar als fronts. Però en l'època de postguerra es va viure un retorn als rols tradicionals que portaven novament la dona al paper de mestressa de casa. El feminisme de la segona meitat del segle XX incrementa el discurs crític per denunciar el context que permet aquesta situació.

Una de les figures importants és la de l'escriptora, oradora i dirigent anarquista catalana, **Federica Montseny** (1905-1994). Nascuda i educada en una família de sindicalistes revolucionaris, va formar part des de ben petita en manifestacions i mítings a favor dels drets de la classe obrera. A part, va contribuir en la lluita per la llibertat femenina. De fet, quan va ocupar el lloc de ministra de Sanitat i Assistència Social del govern provisional de Largo Caballero entre el 1936 i el 1937, va promulgar un decret legalitzant l'avortament, entre altres coses. A principis de 1938, amb l'avanç de les tropes franquistes, Montseny, el seu marit i els seus dos fills van anar a l'exili a França. Poc més d'un any després, van haver de tornar a fugir de les tropes nazis que ocupaven territori francès i van ser perseguits fins a la zona governada per l'anomenada França Lliure² on, Montseny, va ser detinguda i empresonada.

No va ser fins a la restauració de la democràcia a Espanya l'any 1977 que va tornar al país, però, durant el període d'exili va publicar un conjunt d'importants obres com *Mujeres en la cárcel* i *Cien días de la vida de una mujer*, ambdues del 1949 i *Heroínas* del 1964.

Federica Montseny en la seva primera visita a Espanya des de l'exili de 1939, el 1977.

---

² Entitat política i militar distribuïda en petits territoris i colònies que estaven en contra de l'Alemanya nazi i la Itàlia feixista.

Pel que fa al món de l'art, la pintora mexicana **Frida Kahlo** (1907-1954) és un dels grans personatges femenins de la història. Famosa per la seva pintura absolutament personal, Frida va construir un concepte de feminisme molt important que predicava el sentiment d'autosuficiència, independència, amb la intenció d'alterar els cànons de bellesa i estereotips tradicionals, abandonant tabús del cos i la sexualitat amb el seu aspecte -amb certs detalls andrògins³-, fet que va suposar una revelació contra els prejudicis sexistes.

Frida Kahlo, 1938

Dona nascuda a la primera meitat del segle XX -en un món d'homes i per a homes-, va aconseguir obrir un camí a totes aquelles dones segures de si mateixes i del seu talent i, de fet, avui dia, s'ha convertit en una veritable icona per a moltes dones que lluiten per a la seva llibertat.

Una altra figura imprescindible per explicar els fets de la gran crítica i denúncia social per a la situació de discriminació en què es veia la dona és la de **Simone de Beauvoir** (1908-1986), una novel·lista, filòsofa i professora francesa.

El seu llibre *El segon sexe*, va significar un punt de partida teòric per a diferents grups feministes i es va convertir en una obra clàssica del pensament contemporani. Al llibre, Beauvoir va elaborar una història sobre la condició social de la dona i va analitzar les diferents característiques de l'opressió masculina.

Simone de Beauvoir, 1970

---

³ Adjectiu que denomina una característica d'un ésser humà de trets tant masculins com femenins.

En el camp de l'activisme, els moviments feministes van incrementar les lluites en qüestions relacionades amb la sexualitat, bàsicament l'accés a mètodes anticonceptius i el dret a l'avortament en cas d'un embaràs no desitjat. El manifest va ser escrit per Simone de Beauvoir:

“Un milió de dones tenen avortaments cada any a França.

Ho fan en condicions perilloses a causa de la clandestinitat, a la qual se les condemna, mentre que aquesta operació, practicada sota control mèdic, és d'allò més simple.

El silenci es fa en aquests milions de dones.

Declaro que jo sóc una d'elles. Declaro haver avortat.

De la mateixa manera que reclamo el lliure accés als mitjans anticonceptius, reclamem l'avortament lliure.”

— fragment traduït del *Mouvement de Libération des Femmes*, 1970

Betty Friedan (1921-2006), escriptora nord-americana, és l'autora de *The Feminine Mystique*, una exhaustiva anàlisi del paper de les dones de classe mitjana "convertides per la societat en mestresses de casa sense recursos propis" que juntament amb *El segon sexe* de Beauvoir és una referència fonamental del feminisme, per la qual va ser premiada amb un Pulitzer⁴.

La via per resoldre la injustícia que sotmet a les dones ha d'incloure -segons l'escriptora- tant els homes com les dones, si es vol assolir la plena igualtat: *“Tots dos sortirien guanyant si es deixés que les dones desenvolupessin tot el seu potencial, ajudant al país a progressar. També tindrien una relació més igualitària i més feliç a nivell personal”*. Friedan va constituir un dels grups més actius als Estats Units en el camp de la lluita feminista.

Betty Friedan, 1960

---

⁴ Premis relacionats amb el periodisme i les ciències de la informació que comprenen també les modalitats de teatre, literatura i música (composició), i que s'entreguen cada any als Estats Units. És la màxima distinció a la tasca professional amb què es pot guardonar els professionals de la premsa en aquell país.

Billie Jean King (1943) és una exjugadora de tennis dels Estats Units. Considerada una de les atletes més grans del tennis i una de les millors atletes femenines de tota la història, fou una de les membres fundadores de Women's Sports Foundation⁵, entre d'altres. També fou una gran activista que va reivindicar la igualtat de sexes en el món de l'esport.

La seva victòria a la “Batalla de Sexes” del 1973 contra el tenista Bobby Riggs va canviar la visió que es tenia dels esports femenins. Aquesta fou la primera victòria femenina en un partit entre una dona i un home d'entre les tres “Batalles de Sexes” que es van dur a terme. Més tard es descobrí que la decisió de King de jugar contra Bobby Riggs va ser una decisió amb fortes connotacions polítiques. Com a dona aspirava a una llibertat individual poc comuna en la seva època.

King celebrant la victòria del 1973

King no només era defensora de les dones, sinó de la igualtat entre totes les persones, tant en els esports com en la resta de camps. Gràcies a la seva fama, va poder transmetre un missatge de gran importància pels Estats Units que avui dia -amb 75 anys- segueix transmetent com a Mentora Global per a la Igualtat de Gènere.

Moltes vegades, en la lluita pels drets i la llibertat de les dones hi ha col·lectius oblidats. Aquesta fou la causa per la qual va lluitar **Angela Davis** (1944), política marxista, activista i professora universitària afroamericana.

Nascuda en una època de segregació racial, Davis va viure episodis com la dinamització de diverses cases del seu barri a mans del Ku Klux Klan⁶ o el fet d'haver de cursar els estudis primaris en una escola segregada amb instal·lacions més mal dotades que les escoles per a blancs.

---

⁵ Organització educativa sense ànim de lucre centrada en la participació femenina en esports.

⁶ Societat secreta estatunidenca amb un fort caràcter racista i xenòfob que prediquen la supremacia de la raça blanca, l'anticatolicisme, l'anticomunisme, l'homofòbia, etc.

Tot i així, gràcies a les seves aptituds acadèmiques va aconseguir estudiar a la Universitat Brandeis, de la qual es va graduar *magna cum laude*. Després va continuar estudiant Filosofia a la Universitat Johann Wolfgang Goethe de Frankfurt, Alemanya. Davis va formar part de molts grups i partits comunistes i contra el racisme i va tenir proximitat amb el Partit Pantera Negra⁷.

Quan fou professora de Filosofia a la Universitat de Berkeley va ser acomiadada per ser comunista i per involucrar-se amb el cas de George Jackson, afroamericà empresonat a la presó Soledad a Califòrnia per un robatori, que va establir una sucursal de les “Panteres Negres” amb un altre pres mentre estaven complint condemna. Davis va ser acusada de complicitat d'un assalt a la presó per alliberar a Jackson i condemnada a la pena de mort. El moviment mundial de solidaritat anomenat “Free Angela Davis” va aconseguir salvar-la. Aquesta dona va promulgar un pensament feminista i comunista -visible en el seu llibre “Dones, raça i classe” del 1981- amb l'additiu de l'antiracisme. Avui dia, les generacions més noves intenten incorporar l'antiracisme com a element bàsic del feminisme.

Angela Davis, anys 1970

La **segona onada** del feminisme va tenir lloc als anys setanta. Després de la lluita pels drets socials i civils de les dones iniciada en la primera onada, es posava ara sobre la taula el dret de les dones a controlar el seu cos reivindicant el dret al plaer, a l'ús d'anticonceptius, a l'avortament, a no ser discriminada per la seva orientació sexual, etc.

---

⁷ Organització política afroamericana dels Estats Units amb la principal activitat de formar patrulles de ciutadans armats per vigilar el comportament de la policia i, així, desafiar la brutalitat policial contra els afroamericans a Oakland, Califòrnia.

Una altra feminista actualment activa és l'escriptora nigeriana **Chimamanda Ngozi Adichie** (1977).

Va desenvolupar el gust per la lectura des de ben jove i ha estudiat a quatre universitats diferents; a Nigèria va estudiar Medicina i, als Estats Units, Ciències Polítiques, Història Africana i Escripura Creativa.

En els seus primers anys com a escriptora es va centrar en la Guerra civil de Nigèria -coneguda com la Guerra de Biafra- i la majoria de les seves obres tracten sobre aquells temps i s'han fet molt famoses.

El 2012 es va començar a involucrar en el feminisme de forma activa amb el seu discurs en una xerrada de TEDx anomenada "We Should All Be Feminist" on parla sobre les seves experiències personals relacionades amb el feminisme. Més tard, es va convertir en una obra literària que ha venut més de mig milió de còpies arreu del món.

Tanta repercussió va tenir aquest discurs que, fins i tot, la cantant Beyoncé -gran icona del pop i feminista- va integrar un fragment molt inspirador d'aquest en la seva cançó *Flawless* (sense defectes) que parla sobre la pressió que senten les dones per ser perfectes i per pensar en el matrimoni com a objectiu principal de les seves vides, una cançó amb un fort missatge feminista.

Chimamanda Ngozi Adichie a la xerrada de TEDx, 2012

És possible que per la seva participació en grans pel·lícules com la saga de Harry Potter, “Beauty and the Beast” o Regression, la següent dona sigui la més coneguda de les que hem mencionat al llarg del treball, sobretot pel que fa a l’actualitat: **Emma Watson** (1990). És una actriu, model i filantropa⁸ britànica nascuda a París, on va viure pocs anys ja que se’n va anar a viure al Regne Unit quan era molt petita. Compaginant la carrera d’actriu amb els estudis, s’ha graduat en Literatura Anglesa a la Universitat Brown dels Estats Units.

Com ja hem dit, és una persona filantròpica i amb una gran consciència ambiental que ha col·laborat amb marques de roba ecològica, amb CAMFED Internacional, una ONG britànica que treballa a les zones rurals africanes i que busca facilitar l’escolarització de nenes de l’Àfrica, entre altres.

El 2014, com a ambaixadora de la Bona Voluntat de la ONU Dones⁹, Watson es va convertir en la veu del moviment HeForShe. Va donar un emotiu discurs a l’assemblea de les Nacions Unides defensant el feminisme i convidant tant dones com homes a participar en el moviment. Des de llavors ha seguit molt activa com a dona compromesa amb el feminisme i els drets femenins.

Watson donant el discurs del HeForShe, 2014

---

⁸ Persona que estima els seus semblants, el gènere humà. Persona altruista, humanitària.

⁹ Entitat de l'Organització de les Nacions Unides destinada a fomentar l'apoderament de les dones i la igualtat de gènere.

L'última dona mencionada serà **Malala Yousafzai** (1997), una activista pakistanesa premiada amb el Premi Nobel de la Pau del 2014.

Es va fer famosa gràcies a les publicacions anònimes que feia sota el pseudònim de Gul Makai a la BBC¹⁰ on explicava la seva vida sota el règim del Tehrik e Taliban Pakistan (TTP), una organització terrorista associada al moviment talibà, que proclama l'extremisme religiós islàmic al Pakistan.

Els talibans van obligar a tancar les escoles privades prohibint l'educació de les nenes. En un documental que mostrava la situació de l'educació en aquelles circumstàncies es va fer pública la figura de Malala. Quan els militars van posar fi a la tirania dels talibans, aquesta va utilitzar la seva fama per promoure el dret a l'educació. El 2012, amb tan sols quinze anys, va ser víctima d'un atemptat quan anava amb autobús cap a l'escola. Per sort, es va recuperar. L'atemptat va motivar immediatament la implicació internacional i la noia va rebre el suport d'importants figures com Ban Ki-moon, vuitè Secretari General de les Nacions Unides, entre d'altres. Això ens porta al seu discurs a l'assemblea de les Nacions Unides del 2013, on parla en nom de tots aquells nens i, sobretot, nenes als quals se'ls ha impedit estudiar, reivindicant el dret a l'educació dels nens de tot el món. Considerada pel Comitè¹¹ com a portaveu líder en favor del dret de les nenes a l'educació.

Malala en rebre el Premi Nobel, 2014

Com es pot observar, el feminisme ha canviat de manera important des del principi fins el dia d'avui però, tot i així, el moviment segueix molt actiu i consta de representants repartides per tot el món, a més dels petits i grans grups feministes també distribuïts per pobles i ciutats de gairebé tot el món.

---

¹⁰ Corporació Britànica de Difusió, és l'empresa de televisió de transmissió de notícies més gran d'arreu del món.

¹¹ Comitè Noruec del Nobel, és l'encarregat de repartir els Premis Nobel de la Pau cada any.

4. GRUPS FEMINISTES DE BARCELONA I DE LA COMARCA D'OSONA AVUI

Tal com s'ha esmentat anteriorment la primera organització feminista a Espanya fou l'anomenada Societat Autònoma de Dones de Barcelona, creada el 1891. Pel que fa a aquest treball, s'han dut a terme una sèrie d'entrevistes per obtenir informació sobre les activitats que fan diferents grups feministes que són actius en l'actualitat, per poder comparar millor l'objectiu principal de la lluita de les primeres organitzacions amb el dels grups d'avui dia.

4.1. JAFEM

La primera entrevista que es va realitzar en aquest treball va ser a la Júlia, una jove feminista de 17 anys de Barcelona. Fundadora del JAFEM, un grup de joves activistes feministes.

4.1.1 Qui són

JAFEM és un grup de 13 joves amb edats d'entre 17 i 18 anys de Barcelona, que va néixer el març de l'any 2017. El grup porta poc temps en vida però tenen la intenció de créixer i tenen molts plans en ment.

4.1.2 Com s'organitzen

Son un grup a favor de la inclusió de les dones trans, interseccional i no-mixt. Per tant els homes no en formen part.

L'interseccionalisme significa que totes les que tenen el sentiment de dona, sigui quina sigui la seva orientació sexual, cultura o religió són benvingudes, tant dones transexuals, com dones lesbianes, bisexuals, etc.

Són un grup no-mixt perquè encara que creuen que els homes, en la lluita feminista, són els aliats de les dones, consideren que la lluita és totalment d'elles. Com que qui realment ha de lluitar són les dones i els homes les han d'ajudar, volen ser un grup únicament de dones. Tot i que això no treu el fet d'estar totalment d'acord amb l'existència de grups mixtos.

S'ha d'afegir que prefereixen que sigui un grup format per joves des de l'edat que sigui fins als 24 o 25 anys perquè així, no havent entrat en el món laboral estable -el qual també necessita intervenció feminista- es poden centrar en els problemes que tenen les noies en els anys de joventut per tal de canviar les coses des de la base.

4.1.3 Activitats

Es reuneixen cada dues setmanes a l'espai de reunió, d'assessorament jurídic, de promoció d'art i centre de documentació anomenat Ca La Dona, un centre cívic de dones i per a dones i també la seu del feminisme barceloní. Allà es dediquen a fer un treball basat en deconstruir-se per tornar-se a construir de manera més feminista, és a dir, sense fer cas als rols de gènere, a les normes socials que dicten a les dones com han de ser i actuar només pel fet de ser dones i al masclisme que la tradició ens ha inculcat. Deconstruir-se en sentit d'intentar esborrar aquesta forma de pensar tòxica que els han anat creant a mesura que creixien i tornar a créixer sense cap mena de normes imposades per una societat masclista i patriarcal.

Deconstruir-se es basa en fer un treball personal per tal d'entendre que, per exemple, el color rosa no ha de ser necessàriament "de nenes" i el blau "de nens"; que el treball de la dona no està lligat a les tasques domèstiques o que l'home no és menys masculí per tenir cura de la seva aparença o plorar en públic. És reconèixer que hi ha una desigualtat entre els gèneres que no és natural. I aquest és el primer pas per a entendre el feminisme.

4.1.4 Objectius

El seu objectiu principal és, un cop formades, portar tot el que han après a un activisme.

Algunes de les idees que tenen són anar a fer xerrades a instituts o escoles de Catalunya i, per concretar més, també tenen pensat anar a aquelles discoteques on la joventut de Barcelona i dels voltants solen anar. Discoteques que promouen l'entrada gratuïta a les noies, promovent una forma de pensar que vulnera la dignitat d'una dona ja que, "si no pagues pel producte, ets el producte". Les noies del JAFEM pretenen anar a aquests locals a enganxar pancartes o criticar aquest fet en persona.

4.1.5 Finançament

El grup encara no ha dut a terme cap mena d'activitat que requereixi d'un finançament. Tot i així, tampoc hi ha una previsió de futur en què es necessiti.

4.1.6 Preguntes personals

T'has trobat mai amb preguntes o reaccions curioses quan et presentaves amb les teves companyes com a grup feminista? I reaccions violentes i/o negatives?

-Com a grup, principalment, pel fet de ser un grup no-mixt hem rebut queixes d'homes i nois perquè consideren que si l'objectiu és arribar a la igualtat hem de lluitar les dues bandes. Però, el que s'ha d'entendre és que les que hem de lluitar som les dones per tal d'estar en igualtat amb els homes, no lluitar per rebaixar els homes a estar en les mateixes condicions en les que estem ara.

Reaccions violentes no.

Per què creus que encara hi ha persones que no entenen el feminisme com una lluita que busca la igualtat?

-Crec que és per la societat patriarcal en la qual vivim, que intenta fer veure que és feminista però que alhora amaga aquesta lluita.

El que s'aconsegueix és fer creure a la gent que no hi ha masclisme en la nostra societat, mentre que segueix existint un masclisme amagat pel feminisme liberal: que és veure el feminisme com una lluita individual, per exemple "Jo, una dona, em depilo perquè vull, si no volgués no ho faria, llavors això em fa feminista perquè puc decidir". En canvi, el feminisme radical -que encara que pel nom sembli dolent, no ho és- és aquell que va a l'arrel del tema i es pregunta "Per què em depilo realment? És una decisió meva o és la causa d'una educació que m'ha fet normalitzar aquesta acció?".

Segons el teu punt de vista, creus que la lluita feminista encara té sentit en ple segle XXI? Per què?

-Sí. Perquè encara que haguem avançat molt des del segle passat, és necessari el feminisme actual -un de més radical- per anar a l'arrel, a analitzar aquestes coses que tant homes com dones hem normalitzat, totes aquelles tradicions a les quals ens hem acostumat quan no era necessari, atacant el sistema patriarcal en si.

Què et va fer prendre la decisió de formar part de JAFEM?

-De fet, jo sóc la creadora del grup.

Tot va començar quan vaig aprendre què era el feminisme, que devia ser a tercer o quart d'ESO, que també va ser quan es va començar a visibilitzar molt més aquest moviment pel tema de l'avortament a Argentina. En aquest país moltíssimes dones avortaven de manera insegura perquè la llei prohibia l'avortament i perquè tampoc podien accedir a tants tipus d'anticonceptius com en altres països amb lleis més liberals, per no parlar de la falta d'educació sexual.

Un cop em vaig sentir feminista, l'any passat va venir a l'institut la Natza Farré, una periodista feminista de Barcelona que ens va fer una xerrada. Gràcies a ella em vaig assabentar que l'espai d'acció feminista Ca La Dona de Barcelona, estava dedicat a molts grups de dones feministes i vaig anar a demanar per apuntar-me a algun d'ells. Les mateixes dones de secretaria em van proposar crear un grup de noies joves perquè no n'hi havia cap. I així va ser, em vaig posar en contacte amb amigues meves i altres noies i vam crear el JAFEM.

4.2. DONES X DONES

La segona entrevista efectuada per a aquest treball de camp va ser amb la Victòria Moreno (Vicky), una dona de Vilanova i la Geltrú de 62 anys, membre de DONES X DONES des de fa 25 anys.

4.2.1 Qui són

Es podrien definir com a organització, però en realitat, es consideren un grup de dones que es reuneixen ocasionalment a l'espai de Ca La Dona. Són feministes-antimilitaristes.

Antimilitaristes perquè, segons la Vicky, el feminisme no es pot separar de l'antimilitarisme en tant que, l'estament militar, en la seva estructura, té tots els elements patriarcals: és una estructura jeràrquica i potencia la hipermasculinitat, és a dir, els valors més oposats al feminisme, que busca la negociació i la resolució dels conflictes per la via del diàleg per sobre de les armes. L'exèrcit és una estructura homofòbica, lesbofòbica, transfòbica i malgrat que hi hagi dones que s'hi han incorporat, l'índex de dones assetjades, agredides sexualment i violades, és molt nombrós. Per tant, feminisme i antimilitarisme són inseparables, de la mateixa manera que l'ecologia, la sostenibilitat, el dret sobre el nostre cos, la cura de la vida i de les persones...

A DONES X DONES es centren de manera més concreta en aquest aspecte, en el treball per una societat on es pugui viure sense violències, i les guerres i conflictes armats són el màxim exponent d'aquestes, especialment les violències contra les dones i les persones més vulnerables. Estan en contra de l'excés de la utilització de la força que, en nom de la seguretat, exerceixen les forces armades.

4.2.2 Com s'organitzen

El grup està format únicament per dones, la majoria de les dones del grup provenen de grups pacifistes o relacionats amb la solidaritat internacional, per tant, en algunes ocasions treballen amb altres grups mixts relacionats amb l'antimilitarisme i la no violència.

En teoria totes les dones que ho vulguin poden formar-ne part però a la pràctica és una mica més complicat. El grup funciona des de fa molt de temps i les seves membres participen en una dinàmica interna que pot suposar un entrebanc per algunes dones: llargs viatges per països en conflicte, per exemple. Qualsevol companya que vulgui entrar en el grup s'ha de sentir identificada amb el moviment feminista-antimilitarista.

4.2.3 Activitats

Van començar com a grup el 1993, tot i que, algunes ja formaven part d'altres grups feministes. El fet que s'agrupessin com a feministes-antimilitaristes va ser com a reacció a la brutalitat de la guerra dels Balcans i l'esgarrifança que els va provocar el fet que milers de dones fossin violades durant el conflicte. Van triar el nom de DONES X DONES, perquè volien treballar el tema de les violències contra les dones de països en conflictes armats. Al llarg d'aquests anys han anat establint contactes, relació i complicitat, amb dones de Palestina i Israel, de Colòmbia, Rússia/Txetxènia, el Congo, Afganistán, i per suposat amb grups de dones de l'exlugoslàvia.

Duen a terme xerrades de sensibilització sobre el tema de les violències i les guerres per tota Catalunya i alguns dels països als quals, eventualment, van. A part, quan es reuneixen a Ca La Dona, fan tallers, debats, conviden les companyes dels països esmentats perquè expliquin les seves experiències i estratègies en la manera de resoldre els conflictes... Han organitzat actes i activitats al carrer. Cada 24 de maig, Dia Internacional de les Dones per la Pau i el Desarmament, organitzen algun acte en alguna plaça o bé organitzen alguna xerrada per Barcelona.

4.2.4 Objectius assolits

Principalment, crear una major consciència entre les feministes i els moviments socials, sobre la creixent militarització de les societats actuals. Han desenvolupat la reflexió sobre les violències de les guerres i les seves conseqüències. Però també han donat a conèixer les estratègies de les dones enfront les violències en els conflictes armats....

4.2.5 Objectius per assolir

Encara molts, perquè cada dia és un nou repte. La Vicky afirma que vivim en un món globalitzat i, per tant, també les guerres i els conflictes armats són globals i pertanyen a l'estructura capitalista i imperialista del patriarcat. En el grup són conscients que mentre no es posi en el centre la vida de les persones i del planeta, no hi haurà un veritable canvi. Sense que es posi en el centre els valors de les dones i del feminisme, no es podrà tenir societats civilitzades: "Cal enfortir les xarxes entre les dones i entre la societat civil."

4.2.6 Finançament

DONES X DONES és un grup independent de qualsevol administració, partit o ONG. No reben donacions ni subvencions. A vegades han rebut alguna aportació econòmica per alguna xerrada que han fet per la Universitat, o per alguna altra organització. Els diners rebuts, generalment els destinen a algun grup de dones dels països als quals han anat i amb les quals estan en contacte, o bé directament van com una aportació a Ca La Dona, la seu i un referent del feminisme barceloní i català.

4.2.7 Preguntes personals

Us trobeu amb preguntes o reaccions curioses quan us presenteu com a feministes? I reaccions violentes i/o negatives?

-Ara no, perquè el feminisme està més visibilitzat, però sí que recordo que, anys enrere, quan fèiem algun acte o xerrada i parlàvem, per exemple, de les dones afganeses, alguns homes entre el públic ens preguntaven per què parlàvem només de les dones i no també dels homes. Havíem d'explicar que som un grup de dones i parlàvem de la situació que patien concretament les dones, cosa que es va fer bastant repetitiva, com una cançoneta.

Quant a violenta o negativa, no recordo que ningú ens hagi molestat mai.

Què et va fer prendre la decisió de formar part de DONES X DONES?

-Des de molt jove, ja em sentia feminista, de manera que de seguida que vaig poder formar part d'un grup m'hi vaig incorporar. Vaig estar durant uns 4 anys, formant part de grups relacionats amb la solidaritat internacional. Quan va esclatar la guerra dels Balcans, ens vam trobar unes quantes dones i vam decidir actuar plegades: crear un grup que expliqués al territori espanyol, sobretot als catalans, què estava passant a Bòsnia, i sobretot denunciar les violacions contra les dones i la violència de la guerra en aquell país (l'anomenada Iugoslàvia, fins aleshores). Vam començar per anomenar-nos, "Dones per dones de l'exIugoslàvia". D'aquí, al cap de poc vam passar a "DONES X DONES". El motiu de formar-ne part no és altre que el convenciment que les guerres i la violència formen part del sistema patriarcal i, com a tal, crec que són una eina més de poder.

Per què creus que encara hi ha persones que no entenen el feminisme com a lluita que busca la igualtat?

-Principalment per la por a perdre els privilegis i el poder que tenen, en el cas d'alguns homes.

Què es fa per conscienciar la gent contrària al feminisme?

-El millor és continuar visibilitzant-nos. Jo crec que ja s'han adonat que el feminisme no és cosa ni de quatre dones ni de dos dies. El feminisme és una forma de ser i d'existir. Hi som arreu del planeta, cada vegada més, més fortes i més convençudes. Si no ens volen veure és per la por a perdre el lloc de poder que ocupen, sigui on sigui.

Segons el teu punt de vista, creus que la lluita feminista encara té sentit en el S.XXI? Per què?

-Sí, perquè encara queda molta feina per fer. Si no es posen al centre els valors de les dones, el món continuarà estant en mans dels privilegiats del sistema patriarcal, deixant fora i en els marges d'aquest les persones més vulnerables. Un veritable canvi no és possible sense les dones. Com diem les feministes: LA REVOLUCIÓ SERÀ FEMINISTA O NO SERÀ.

4.3 LA XINXA

La tercera entrevista va ser a la Laia i a la Flori de LA XINXA, un grup feminista de Manlleu.

4.3.1 Qui són

LA XINXA és un grup feminista, independentista, antipatriarcal i no-mixt que va néixer l'any 2014 a Manlleu. Tot i que al registre consten com associació, no tenen ànim de lucre. La idea va sorgir a partir de dues dones que treballaven al SIAD (Servei d'Informació i Atenció a la Dona) que van considerar crear un espai per fer assemblees i debats de caràcter feminista. LA XINXA està formada solament per dones, d'aquí que sigui un grup no-mixt.

4.3.2 Com s'organitzen

Des del naixement del grup, les seves membres es reuneixen quinzenalment al casal Boira Baixa de Manlleu. Un lloc on les dones se senten recolzades i apoderades¹² contra aquesta societat masclista i patriarcal que tenim. *“Un cop apoderades, som capaces de desafiar aquesta ideologia i d'iniciar un intent de transformació de les estructures que la sostenen.”*

4.3.3 Activitats

Al llarg dels anys que el grup porta existint han dut a terme diverses activitats de protesta com per exemple: sortir cada dilluns del mes a la Plaça Fra Bernadí de Manlleu i parlar sobre violència, llegir poemes, llegir el nom de les dones que havien mort cada mes, representar-les amb espelmes enceses... Aquesta campanya es va dir “No morim, ens maten” i es va fer per sensibilitzar i visibilitzar el problema de la violència de gènere.

Un altre exemple seria una activitat al mercat anomenada “Mengem-nos l'operació biquini”, que constava en fer una silueta de fusta amb la forma de la dona idealitzada de 90x60x90 d'aquests temps, i la gent havia de passar pel mig d'aquesta. El resultat era adonar-se de l'extrema sexualització de la dona i d'aquest pes que moltes dones porten a sobre pel que fa al seu cos. També han realitzat vagues, caminades, excursions, xerrades, concentracions... . Tot això a les localitats de Manlleu i Vic, principalment.

4.3.4 Objectius assolits

Sobretot avançar en la visibilització i el fet que la gent tingui el grup i el feminisme en compte: que se les anomeni. La Flori indica que, com a grup de dones, han d'estar tot el dia *a sobre* de la gent, fer-se pesades, fent-se notar: “I si ens han de tenir en compte per pesades, que així sigui.”

---

¹² Dona que ha pres consciència que viu en una societat patriarcal que la discrimina i la subordina per qüestions de sexe..

4.3.5 Objectius per assolir

Ara per ara, l'objectiu de LA XINXA és, bàsicament, visualitzar aquestes actituds de discriminació vers la dona, prevenir-les i augmentar la sensibilització d'homes i dones vers a comentaris sexistes i incorrectes, és a dir, intentar donar l'alarma de no normalitzar coses que no són normals i que la gent se n'adoni. Sobretot, en el cas de les dones, que moltes vegades són les primeres que normalitzen coses que no s'han de normalitzar a causa d'aquesta educació que els éssers humans hem tingut al llarg de tants anys.

4.3.6 Finançament

Donacions en si no en solen acceptar. Sí que han fet alguns actes on venen samarretes, *buffs*, mocadors, dessuadores amb el logotip de LA XINXA... I amb els diners que aconsegueixen participen en causes que els interessa, com per exemple: el cas d'unes noies a les quals van condemnar per manifestar-se en una església. Les xinxes, amb el que van aconseguir de vendre aquests productes, van contribuir al pagament de la fiança de les dues noies.

Pel que fa a la resta de coses que fan com cartells i publicitat, s'autogestionen, és a dir, ho paguen dels seus propis diners.

4.3.7 Preguntes personals

Us trobeu amb preguntes o reaccions curioses quan us presenteu com a feministes? I reaccions violentes i/o negatives?

-Quan vam començar vam ser molt qüestionades. Primer pel nom: no s'entenia per què feministes i no simplement dones. La resposta és senzilla, un grup de "Dones de Manlleu" pot ser qualsevol mena de grup no necessàriament dedicat a reivindicar els drets de les dones, en canvi "Feministes de Manlleu" és més específic. Gent que no entenia l'objectiu del grup i que declarava que "les dones ja tenen igualtat".

També vam ser molt qüestionades pel fet de ser un grup no-mixt. La nostra resposta sempre ha set que, com que la lluita és nostra, tenim dret a tenir un grup únicament dedicat a nosaltres.

En general, ens vam haver de defensar pel fet d'estar fent el que volíem.

Quant a reaccions violentes, els insults com "feminazi" han set bastant freqüents.

També es pot mencionar les declaracions d'alguns que diuen que som feministes perquè som lletges, estem grasses,...

Què us va fer prendre la decisió de formar part de LA XINXA?

-Laia: des de l'Institut em va interessar aquest tema. Sempre he tingut la sensació que necessitem un canvi, fer alguna cosa. A la Universitat se'm van obrir els ulls, i quan vaig sentir que es creava el grup no m'ho vaig ni pensar.

-Flori: Jo crec que vaig néixer feminista. A casa meva hi ha hagut un entorn matriarcal total. La figura paterna no la tenia gaire reconeguda fins fa poc. Sempre m'ha interessat el tema de les dones perquè trobo que les dones tenim molt potencial i molta força i ni tan sols en som conscients.

Per què creieu que encara hi ha persones que no entenen el feminisme com a lluita que busca la igualtat?

-Laia: Jo penso que hi ha gent que no ho vol entendre, i que no es podrà fer entendre.

-Flori: En el primer cas, tenim els homes que saben que tenen uns privilegis que no volen perdre. Adonar-se dels privilegis que té un i que no té l'altre és un primer pas. El mateix amb les dones amb la justificació de: "com que sempre ha set així no m'ho qüestiono".

Què es fa per conscienciar a la gent contrària al feminisme?

-Si no comptem amb els anteriorment mencionats, que no sembla que se'ls pugui convèncer, anem sempre al mateix: l'educació en l'àmbit familiar, en l'àmbit escolar, al carrer...

Segons el vostre punt de vista, creieu que la lluita feminista encara té sentit en el S.XXI? Per què?

-I tant! I, a més, creiem que tot just estem als fonaments de la lluita, on s'ha avançat molt poc i, en alguns àmbits, fins i tot, hi ha hagut un retrocés; com en l'entorn laboral -on depenent del lloc de feina segueix sense haver-hi igualtat- però, com que està escrit es dona per entès que es compleix. Això causa aquest desequilibri en l'entorn familiar en què la dona es queda a casa cuidant dels fills i l'home se'n va a treballar. És obvi que, per necessitat, un dels dos s'ha de quedar a casa, llavors, en vista a l'economia familiar i qui aporta més diners a casa la dona és gairebé sempre la que es queda a casa. En conclusió, encara que sembli que hi ha molts objectius planificats, de la teoria a la pràctica hi ha un gran pas.

Per què Xinxà?

-El nom del grup té dos significats: per un costat som aquells insectes que no paren de "xinxar" amb l'objectiu de deixar de ser invisibles; i d'altra banda, tenim les primeres treballadores de la fàbrica tèxtil de Manlleu, que després de llargues jornades laborals, marxaven cap a casa i la gent de classes benestants les anomenava despectivament "xinxes", pel fet de fer pudor i perquè anaven brutes de treballar. D'alguna manera hem volgut donar la volta i donar un valor a tota la feina d'aquestes lluitadores.

4.4 GRUP FEMINISTA DEL VOLTREGANÈS

La quarta entrevista va ser al Grup Feminista del Voltreganès, un grup de dones de Sant Hipòlit i les Masies de Voltregà de diferents edats que varien entre els divuit i els quaranta anys.

4.4.1 Qui són

Són un grup feminista, apolític, no jeràrquic i no mixt, tot i que en un futur volen esdevenir una entitat. Tot i ser només dones, volen oferir que un cop al mes, aquells homes que vulguin puguin participar en una assemblea mixta.

4.4.2 Com s'organitzen

Des que es va crear el grup el maig del 2018, les seves membres es troben cada quinze dies, en assemblees a Sant Hipòlit de Voltregà, on, entre totes, decideixen quines activitats duran a terme.

4.3.3 Activitats

La seva primera activitat com a grup va ser crear un Punt Lila a la festa major de St. Hipòlit. Van ser-hi els dos dies de major participació i es van dedicar a oferir atenció i ajuda a aquelles noies i nois que s'han vist sotmesos a agressions sexuals durant la festa. Van participar amb una caravana de color lila, van imprimir targetes amb diferents frases feministes i van oferir material des del SIAD Dones de Vic.

Amb motiu del 25 de novembre van fer làpides amb els noms i cognoms de totes les dones assassinades durant aquest 2018 i les varen posar en un lloc visible de Sant Hipòlit en commemoració. Van llegir un manifest a ràdio Voltregà i van participar d'una tertúlia. El 17 de desembre van explicar un conte no sexista a la biblioteca Marquès de Remisa, de Sant Hipòlit, per començar a educar els més petits. El 31 de desembre van tornar a oferir el punt lila a la festa de Cap d'any de Sant Hipòlit.

4.4.4 Objectius assolits

Han aconseguit fer-se visibles al poble: ser el crit de les que ja no tenen veu, crear un grup feminista en uns municipis petits i ser-hi presents per informar i assessorar aquelles persones que ho han sol·licitat, fer visible la lluita feminista i fer xarxa amb altres grups i col·lectius feministes de la comarca com LA XINXA de Manlleu, ADONA'T VIC, etc.

4.4.5 Objectius per assolir

Com a grup volen augmentar el nombre de membres que el formen i poder realitzar moltes més activitats com xerrades i tallers, sobretot a escoles per fomentar la coeducació entre les i els alumnes.

4.4.6 Finançament

No accepten donacions. El grup s'autogestiona mitjançant activitats com per exemple participar en mercats de segona mà.

4.4.7 Preguntes personals

Us trobeu amb preguntes o reaccions curioses quan us presenteu com a feministes? I reaccions violentes i/o negatives?

-Moltes. Entre males cares, preguntes com: què fas en un grup feminista? Les dones mai en teniu prou, si aquí mai passa res, comentaris despectius, etc.

Què us va impulsar a formar part del grup?

-Feia temps que mantenint converses entre nosaltres veiem la necessitat de posar moltes de les inquietuds, idees i pensaments en comú.

Va ser sobretot la idea de lluitar per donar un lloc a les dones, on trobar-nos per aprendre i desaprendre unes de les altres i juntes aconseguir petits progressos cap a un món feminista.

Per què creieu que encara hi ha persones que no entenen el feminisme com a lluita que busca la igualtat?

-Hi ha persones que només sentir la paraula feminista s'espanten, pensen que estem en contra dels homes i els volem "aniquilar". Crec que hi ha molta "incultura" vers el feminisme, amb la igualtat, moltes confusions amb l'anomenat femellisme; per part dels homes a perdre el seu poder, falta de coeducació des de les escoles bressol, des de casa, etc.

Què es fa per conscienciar la gent contrària al feminisme?

-Nosaltres des de les nostres professions aportem cada dia el nostre granet de sorra, fent petits canvis en el llenguatge, en actituds, informar sempre que podem mitjançant cartells, mitjans de comunicació, etc. Però bàsicament, el que s'ha de fer és educar els més petits, per al futur.

Segons el vostre punt de vista, creieu que la lluita feminista encara té sentit en el S.XXI? Per què?

-I tant. Primer perquè es segueixen assassinant dones només pel fet de ser dones, perquè les dones seguim patint la desigualtat salarial, perquè tenim una justícia patriarcal, on hi ha sentències que exculpen a homes per violar-nos, matar-nos, etc. Perquè en el nostre dia a dia patim abusos verbals -que no demanem- sobre el nostre físic, perquè segueixen invisibilitzant les dones en els llibres de text i pel que fa a la història, perquè som la meitat de la població i en molts espais seguim sense tenir veu, perquè la pobresa és molt més dura per a les dones i un llarg etcètera.

4.5 ADONA'T VIC

L'última entrevista va ser a l'Assumpció Martínez, de quaranta-dos anys, advocada i membre del Procés Constituent de la Plataforma d'Osona pel Dret a l'Avortament i una figura important d'ADONA'T, que resideix a Vic.

4.5.1 Qui són

ADONA'T és un grup no mixt on les dones poden reivindicar i defensar els seus drets.

4.5.2 Com s'organitzen

Es reuneixen cada dimarts al vespre al Casal Claret de Vic i fan debats sobre tota mena de temes relacionats amb el feminisme i la seva lluita, a part d'organitzar activitats de reivindicació a la ciutat.

4.5.3 Activitats

La seva intenció com a grup feminista no és tan sols fer accions els dies més visibles de commemoració a les dones com el Dia Internacional de les Dones el 8 de març o el Dia internacional per a l'eliminació de la violència contra les dones el 25 de novembre, sinó que també volen donar una importància a altres dates menys visibles com el Dia Internacional per a la Salut de la Dona del 28 de maig o el Dia Internacional per la Despenalització de l'Avortament del 28 de setembre.

També pretenen crear un punt de recollida “de propostes i queixes”, on les dones que ho sol·licitin puguin rebre un acolliment i l’ajuda que necessiten, reduir el màxim d’actituds que vulneren els drets de les dones i que, per tant, s’ha de denunciar públicament, com per exemple la moció contra un grup que anava a tocar als concerts del Mercat de Música Viva que tenien unes cançons amb unes lletres de caràcter masclista i que, finalment no van ser convidats, etc.

4.5.4 Objectius assolits

Fer visible la lluita feminista i les dones que cada dia es veuen en situacions on es vulneren els seus drets. Situacions que van des de l’abús sexual en parella o en qualsevol altre àmbit fins a la crítica a les injustícies laborals i socials que imposa el patriarcat.

4.5.5 Objectius per assolir

Volen assolir moltes fites com per exemple: ampliar el nombre d’integrants del grup, aconseguir el reconeixement de la tasca laboral a les dones en igualtat de condicions amb els homes, reduir i erradicar la violència masclista, que per sort, avui dia ja forma part del nostre llenguatge i que s’està reconeixent com el crim que realment és, etc.

4.5.6 Finançament

ADONA’T és un grup que s’ha autofinançat sempre, tot i que han acceptat alguna petita donació els diners de la qual han estat destinats a l’activisme a la ciutat de Vic.

4.5.7 Preguntes personals

T'has trobat amb preguntes o reaccions curioses quan et presentes com a feminista? I reaccions violentes i/o negatives?

-Jo realment he estat de sort perquè al llarg de la meua vida i, sobretot en l'etapa educativa, he tingut molts referents femenins, cosa que afavoreix molt a la determinació cap el feminisme que tinc, per tant no.

Què et va impulsar a formar part del grup?

-Tant jo com la gran majoria de les dones que en formen part venim de la Plataforma d'Osona pel Dret a l'Avortament, on vam parlar i vam coincidir en aquesta necessitat d'arribar a una societat més igualitària i d'estar organitzades.

Per què creus que encara hi ha persones que no entenen el feminisme com a lluita que busca la igualtat?

-No sabria dir què és el que motiva a les dones per dir que no són feministes, perquè trobo que és natural en la dona, és a dir, si una dona no es considera feminista, d'alguna manera està dient que la societat en què viu és correcta i justa, quan és evident que no és així.

D'altra banda, l'ús pervers per part del patriarcat del concepte de feminisme també distorsiona la manera d'entendre la lluita amb l'objectiu de perpetuar el propi patriarcat existent.

Què es fa per conscienciar la gent contrària al feminisme?

-A base de treballs per educar a la població i per extreure aquesta ideologia patriarcal que s'ha imposat tant a homes com a dones al llarg de la història, uns treballs duts a terme molts cops pels grups feministes. Per exemple: el fet que es normalitzés el fet que un home es posi a xiular enmig del carrer a una dona o a *tirar-li una floreta* i que es considerés una cosa per la qual la dona havia d'estar orgullosa és una qüestió en contra de la qual s'està lluitant perquè realment és una invasió de la intimitat d'aquesta dona que la pot incomodar i que li produeixi una por a caminar sola pel carrer.

Segons el teu punt de vista, creus que la lluita feminista encara té sentit en el S.XXI? Per què?

-No tan sols que tingui sentit sinó que trobo que és imprescindible. Mentre hi hagi una sola dona menyspreada, assassinada, maltractada per un home, que tingui un sou inferior al d'un home pel fet de ser dona, etc. Mentre en una tertúlia el que digui una dona no sigui suficient fins que un home no hagi verificat que el que diu és cert, el feminisme serà indispensable. Queda molta feina per fer.

Per què ADONA'T?

-Després d'estar considerant diversos noms vam concloure que el verb adona't era el correcte perquè és com dir dir fixa't, fixa't en tot el que està passant, en aquesta desigualtat, aquesta injustícia i, a més a més, conté la paraula dona, cosa que el fa perfecte.

5. OPINIÓ DE LA POBLACIÓ SOBRE L'EXISTÈNCIA DE GRUPS FEMINISTES

La part de la hipòtesi que tractava sobre la conscienciació de la joventut pel que fa a la utilitat dels grups feministes s'ha confirmat.

Les enquestes van ser contestades per setanta-quatre persones, la gran majoria de les quals es troben entre disset i vint anys d'edat, concretament cinquanta-cinc dones i dinou homes. La gran majoria, tant homes com dones, coneixen o han sentit parlar sobre el feminisme algun cop, gairebé totes el podrien definir correctament i comparteixen l'opinió que el moviment feminista està influïent de manera positiva en la societat però que encara hi ha molt de camí per recórrer.

Amb la pregunta que demanava una definició per a grup feminista, un 94,5% coincideix en l'opció que el determina com una agrupació que vol acabar amb la discriminació de la dona, una resposta que demostra certa facilitat per deduir què són o fer-se una idea tot i no haver-ne sentit parlar gaire. Les respostes sobre les activitats que duen a terme també van coincidir majoritàriament en manifestacions, reivindicacions, xerrades, grups d'autoajuda, oferir el servei del punt lila, etc. En la pregunta que demana als enquestats si coneixen algun grup feminista del seu poble o comarca hi ha gairebé un empat entre respostes afirmatives i negatives, tant d'homes com de dones.

Quan es demana als enquestats si opinen que els grups feministes són un mitjà efectiu per combatre la desigualtat entre sexes, la majoria de les respostes són sí, però hi ha un 12,3% que no ho veu així.

Les respostes generals afirmatives troben que els grups feministes mostren que hi ha una desigualtat i ho fan conèixer a tota la societat, que donen una veu a les dones per defensar els seus drets, creuen que la unió fa la força i, com diu una de les persones enquestades "Si ningú es mou, la societat no canviarà sola. Cal que sorgeixin les veus sobre la llibertat d'expressió per tal que es produeixin canvis i s'equilibri la igualtat de gènere en tots els aspectes". Les respostes negatives són justificades amb la inculpció del govern i la política: "per molta gent que es reuneixi per un mateix objectiu, això no farà canviar el pensament dels polítics" i amb l'opinió que no tenen una bona organització i poder suficient i els falta donar-se a conèixer més.

Un cop analitzada l'opinió dels enquestats sobre els grups feministes, la qüestió és descobrir quanta implicació hi ha en la lluita feminista. De tots els enquestats, tan sols el 4,1% afirma que ja forma part d'un grup feminista, a diferència del 42,5% que s'ho han plantejat algun cop i el 53,4% que no hi han pensat mai. El motiu d'aquestes és, en general, que no els ha cridat mai l'atenció, no hi han vist una motivació especial per participar-hi. Una resposta en concret crida l'atenció perquè és la d'un home que justifica que pel fet de ser-ho, no se sentiria còmode formant part d'un grup feminista, tot i que hi manté un suport extern.

Del 42,5% que s'ha plantejat formar part d'un grup feminista, el 66,7% ha participat en alguna de les activitats que duen a terme. El 33,3% restant justifica que no ho ha fet mai perquè no ha tingut l'oportunitat ni el temps o perquè no se sent prou informat.

6. CONCLUSIONS

Al llarg d'aquest treball m'he adonat que la lluita feminista és com una flor que tot just està començant a brotar, tot i que porta segles intentant créixer i estendre les seves idees i conviccions arreu del món.

La recerca de la part teòrica del treball m'ha fet descobrir un munt de grans figures de la història que s'han ignorat o a les quals no se'ls ha donat prou importància pel fet de ser dones. De fet, en l'ensenyament són bastant ignorades, i a les poques que es mencionen, tan sols se'ls dedica un petit paràgraf poc explicatiu en els llibres d'Història. També he conegut més a fons el paper de la dona al llarg dels segles, cosa que abans del treball no tenia tan clara. M'he informat millor de la vertadera situació en què es veia una dona de fa anys i he pogut entendre millor la raó per la qual el feminisme és tan important avui dia. Sabent la quantitat de dones que van lluitar al llarg de tota la seva vida perquè avui dia les dones puguem estudiar, treballar i tenir una veu a la societat considero que el testimoni de totes elles diu molt sobre el valor d'aquest moviment.

Pel que fa a l'actualitat, cal remarcar que ara és comú trobar moltes més feministes influents que abans, que es dediquen a fer petites coses per a la lluita i que, per tant, costa més de destacar-ne una o dues. Per exemple, podem mencionar l'actriu Meryl Streep, la presentadora Ellen Degeneres, l'actriu Leticia Dolera, la cantant Ariana Grande, etc. L'activisme d'ara, el que es basa en la mobilitzacions socials al carrer, es porta més per part dels grups feministes, petits i grans, de les ciutats i dels pobles.

A partir de les entrevistes que he fet als grups feministes de la comarca d'Osona i de Barcelona, he descobert que està en mans de tothom participar en la lluita, mobilitzar-se, aprendre i ajudar a altres persones.

També m'he adonat que existeixen molts més grups del que em pensava i que no són tots exclusivament per a dones, existeixen grups mixtos on els homes també poden participar. Tot i que també he après que la participació que es pot esperar d'un home serà menor, no per temes d'exclusió, sinó perquè, com ja havien dit

moltes de les entrevistades, la lluita feminista és la lluita de les dones, on és clar que es necessita el suport dels homes, però no necessàriament una participació activa. Pel que fa a les preguntes personals, m'he adonat que totes les entrevistades coincideixen en la majoria de les respostes com la de per què hi ha gent contrària al moviment feminista, què s'ha de fer per conscienciar a aquestes persones dels valors de la lluita, si el feminisme encara té sentit en ple segle XXI... La resposta d'una pregunta que demanava si havien trobat reaccions negatives vers el grup pel fet de ser feministes em va fer arribar a la conclusió que, avui dia, encara hi ha un rebuig cap el feminisme per part d'algunes persones i, gràcies a les respostes d'una altra pregunta d'opinió, crec que potser es deu a la por de perdre els privilegis que el patriarcat ofereix als homes des de fa tants anys i, en el cas de les dones, la convicció que sempre serà així i que no es pot canviar. Per tant, no és possible afirmar que la igualtat ja existeix i que no hi ha masclisme a la societat.

Un altre dels objectius de les entrevistes era aprendre quina diferència hi ha entre l'activisme de les dones explicades al bloc teòric i el dels grups feministes d'avui dia. La veritat és que l'única diferència que hi trobo és que ara ja no és necessari ser una persona influent per a influir en la població, és qüestió de tenir un recurs -com una pàgina al Facebook, un blog o un compte a Twitter- i unes facilitats -com un lloc on fer assemblees i reunir-se- per començar a formar un grup i organitzar activitats en nom d'una causa que t'interessa.

Quant als objectius a assolir, està clar que podem dir que han canviat, per exemple: moltes de les dones explicades al bloc teòric van lluitar pel dret de les dones d'estudiar i anar a la Universitat, ara, en canvi, estudiar és possible per a les dones en un gran nombre de països. Tot i així encara hi ha indrets del món on les nenes i les dones tenen moltes dificultats per accedir a una educació.

Trobo que avui dia, l'activisme està més centrat en la llibertat de decisió -amb la reivindicació del dret a l'avortament en països com Argentina-, la sexualitat femenina i l'eliminació del tabú que comporta, el derrumbament dels ideals de bellesa que exigeixen una perfecció poc realista per a qualsevol dona i, sobretot,

la violència de gènere amb la visibilització d'aquesta i l'intent de reduir-ne les xifres: 44 víctimes mortals l'any 2018 entre d'altres tipus d'agressions; 10 casos de violència masclista els primers set dies de l'any 2019, amb un assassinat, tres agressions, cinc violacions i un segrest. Això tan sols a Espanya.

Aquestes entrevistes em van ajudar a trobar una resposta a la hipòtesi que, a mesura que s'acostava el final del treball, tenia més clara. Un cop descoberta tota la feina que fan i tot el que han hagut de viure algunes d'elles, d'escoltar-les i veure l'entusiasme amb el qual em van rebre a l'hora de posar-me en contacte amb elles penso que són una ajuda molt important per a les noies i dones que la necessitin i em fa sentir que almenys tenim això de la nostra part: dones a les quals no coneixes que ofereixen el seu temps lliure per ajudar i fer costat a altres dones.

Les respostes de les persones enquestades m'han ajudat a acabar de confirmar la meva hipòtesi. És cert que la gent sap que els grups feministes són molt importants per a la societat però, al mateix temps, hi ha una opinió comuna que el feminisme tot just està començant i que hi ha molta feina per fer. Davant aquesta resposta, esperava una mica d'iniciativa, però vaig descobrir que hi ha molt poca implicació per part de la gent, sobretot a causa de la desconeixença de l'existència dels grups i també per una gran falta d'interès.

Per últim i com a opinió personal, m'agradaria comentar la situació de prosperitat en què es troben els governs d'ultradreta a molts indrets del món.

En el cas d'Europa, la crisi dels refugiats ha creat un sentiment d'antiimmigració i islamofòbia que porta a la victòria de partits ultradretans com Llibertat i Democràcia Directa de la República Txeca amb el lema electoral "Stop islam. Stop terrorisme", el Fidesz d'Hongria, amb una agressiva campanya contra la immigració, el Front Nacional de França, basat en el discurs islamòfob, etc.

Fora d'Europa també es fa visible la força que està agafant l'ultradreta: la recent entrada al govern del líder del Partit Social Liberal del Brasil, Jair Bolsonaro, escollit tot i ser partidari de la dictadura com a forma de govern i les seves

opinions masclistes, racistes i homofòbiques i la presència de Donald Trump com a president dels Estats Units des del 2017 en són alguns exemples.

A Espanya, sense anar més lluny, el 2 de desembre del 2018 es va produir l'entrada del partit VOX al parlament d'Andalusia.

Tots els partits anteriorment mencionats tenen en comú que segueixen un eix antiimmigració, antifeminista i anti-LGBTI, fet alarmant que m'ha acabat de convèncer sobre la meva hipòtesi.

En definitiva, si seguim aquest camí, és probable que el feminisme esdevingui més necessari que mai, i és per això que necessitem els grups feministes: per unir-nos, organitzar-nos i lluitar pels nostres drets.

7. FONTS CONSULTADES

Webs:

<https://www.locarconio.com/2017/01/por-que-se-llama-feminismo-y-no-igualitarismo/> (Concepte feminisme)

<https://ca.wikipedia.org/wiki/Femellisme> (Concepte femellisme)

<http://www.surt.org/maletaintercultural/index.php?vlg=1&vmd=0&vtp=0&vit=8&tex=18>

<http://www.aboriginemag.com/feminismes-del-segle-xx-i-xxi-recorregut-historic-i-teoric-i/>

<https://www.nationalgeographic.es/historia/la-mujer-en-la-primera-guerra-mundial-un-nuevo-camino-hacia-la-igualdad> (Història del Feminisme)

https://ca.wikipedia.org/wiki/Christine_de_Pisan (Biografia Christine de Pisan)

https://ca.wikipedia.org/wiki/Moderata_Fonte (Biografia Moderata Fonte)

https://es.wikipedia.org/wiki/Sor_Juana_Inés_de_la_Cruz (Biografia Juana Inés de la Cruz)

<https://www.poemas-del-alma.com/sor-juana-ines-de-la-cruz-redondillas.htm>

(poema Juana Inés de la Cruz)

https://es.wikipedia.org/wiki/Mary_Astell (Biografia Mary Astell)

<http://blog4esobhistoria.blogspot.com/2017/01/que-aporto-olymp-de-gouges-la-sociedad.html> (Biografia Olympe de Gouges)

https://ca.wikipedia.org/wiki/Mary_Wollstonecraft (Biografia Mary Wollstonecraft)

<https://www.womenshistory.org/education-resources/biographies/lucretia-mott> (Biografia Lucretia Mott)

<https://www.womenshistory.org/education-resources/biographies/elizabeth-cady-stanton> (Biografia Elizabeth Stanton)

https://es.wikipedia.org/wiki/Eugénie_Niboyet (Biografía Eugénie Niboyet)

https://ca.wikipedia.org/wiki/Dolors_Monserdà_i_Vidal (Biografía Dolors Monserdà)

<https://www.muyhistoria.es/contemporanea/articulo/marie-curie-la-primera-mujer-en-ganar-el-nobel> (Biografía Marie Curie)

<https://www.buscabiografias.com/biografia/verDetalle/6721/Rosa%20de%20Luxemburgo> (Biografía Rosa Luxemburgo)

<https://www.biografiasyvidas.com/biografia/m/montseny.htm> (Biografía Federica Montseny)

<http://www.rtve.es/alacarta/videos/personajes-en-el-archivo-de-rtve/mujeres-federica-montseny/947306/> (Entrevista Federica Montseny)

<https://thecreative.net/blog/del-feminismo-de-frida-kahlo-su-comercializacion-o-caso-prostitucion/> (Biografía Frida Kahlo)

https://ca.wikipedia.org/wiki/Simone_de_Beauvoir (Biografía Simone de Beauvoir)

<https://culturacolectiva.com/letras/el-manifiesto-a-favor-del-aborto-de-simone-de-beauvoir> (Manifest Simone de Beauvoir)

<https://www.biografiasyvidas.com/biografia/f/friedan.htm> (Biografía Betty Friedan)

<https://news.harvard.edu/gazette/story/2008/11/appreciating-billie-jean-kings-contribution-to-second-wave-feminism/> (Biografía Billie Jean King)

<https://www.buscabiografias.com/biografia/verDetalle/6296/Angela%20Davis> (Biografía Angela Davis)

<https://www.britannica.com/biography/Chimamanda-Ngozi-Adichie> (Biografía Chimamanda Ngozi Adichie)

https://www.youtube.com/watch?v=hg3umXU_qWc (Xerrada TedX)

https://es.wikipedia.org/wiki/Emma_Watson (Biografía Emma Watson)

<https://www.youtube.com/watch?v=gkjW9PZBRfk> (Discurs Emma Watson)

<https://www.buscabiografias.com/biografia/verDetalle/9992/Malala%20Yousafzai>

(Biografia Malala Yousafzai)

<https://patagonialibertaria.files.wordpress.com/2014/12/sociedad-autc3b3noma-de-mujeres-cat.pdf> (La Societat Autònoma de Dones 1889)

<http://caladona.org/els-grups/> (Entitats feministes a Catalunya)

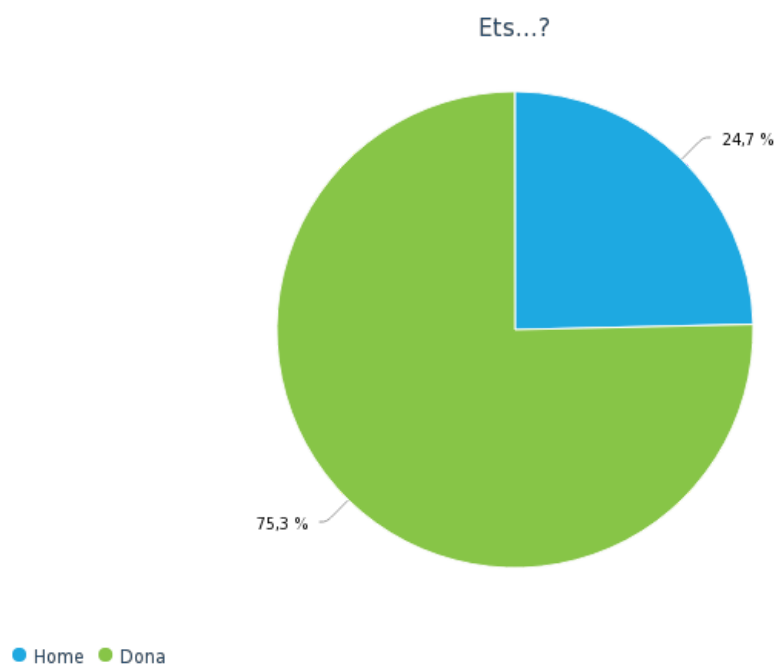
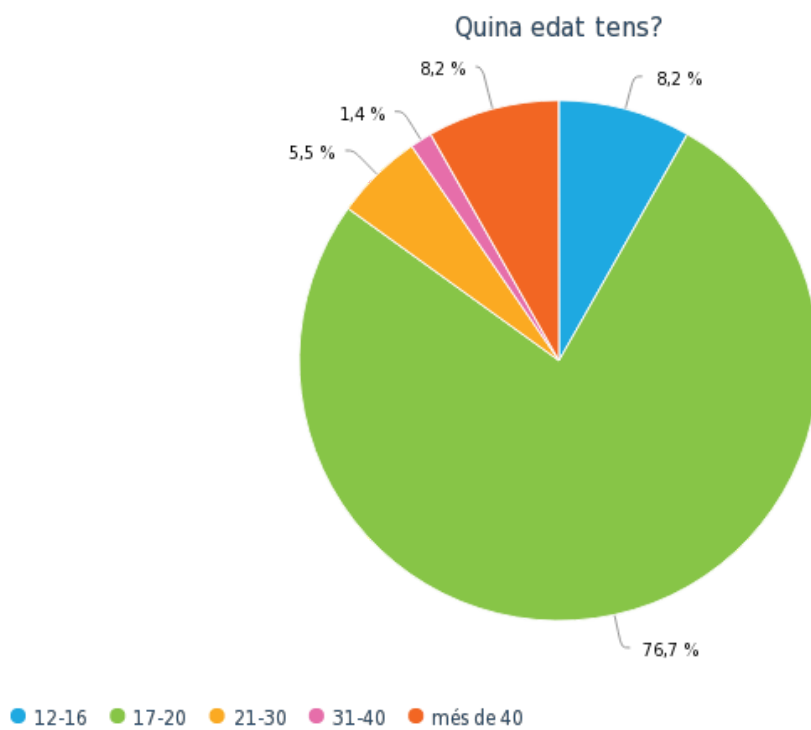
Llibres:

Historia de las mujeres: una historia propia. Volum 1

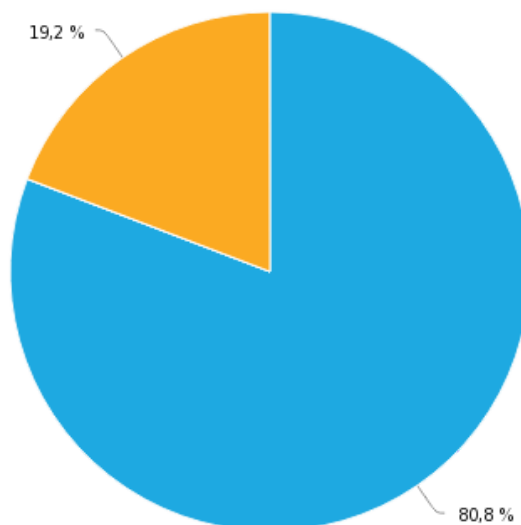
Vuit feministes catalanes entre 1889 i 1976 (Biografia de Teresa Claramunt)

8. ANNEX

Gràfics i respostes de les enquestes:

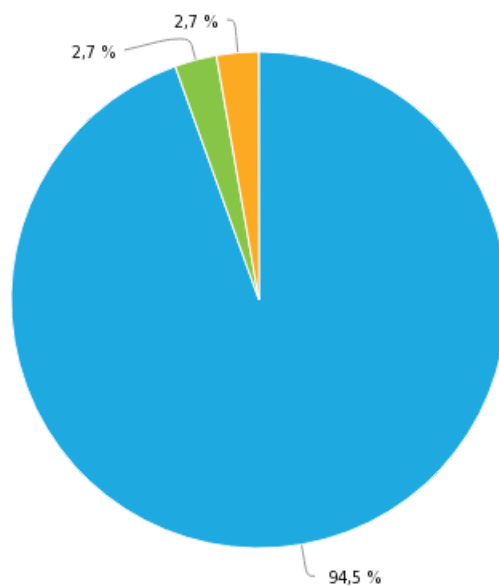

Saps què és el feminisme?

● Sí ● No ● No del tot però n'he sentit parlar i em faig una idea

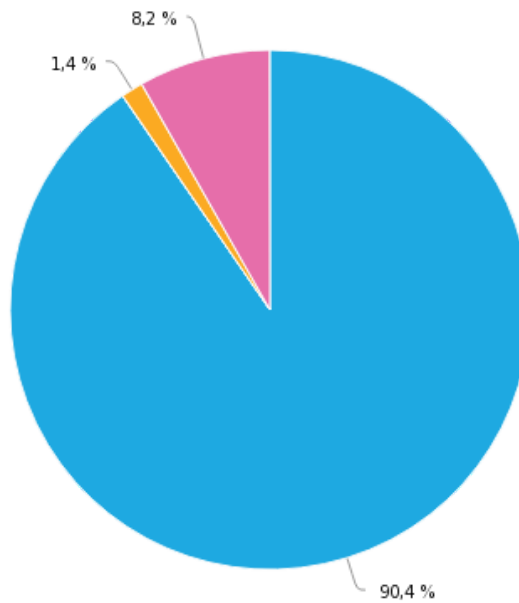
Com el definiries?

● És un moviment social que denuncia la submissió tradicional de la dona a l'home i que té com a objectiu aconseguir la igualtat política, econòmica, social i jurídica d'ambdós sexes.
● És un moviment que ataca els homes i exalta la imatge de la dona ● Una altra resposta ● És un moviment que busca que la dona aconsegueixi el nivell social de l'home (no igualtat)

Com definiries un grup feminista?

- Una agrupació que vol acabar amb la discriminació de la dona
- Una agrupació de dones que es reuneixen per sortir a cridar al carrer
- Una agrupació de dones que té com a objectiu criticar homes
- Una altra resposta

Una associació que pretén reivindicar i aconseguir els drets econòmics, socials, polítics femenins

Una agrupació que lluita contra un o més temes que afecten a totes o a un grup de dones

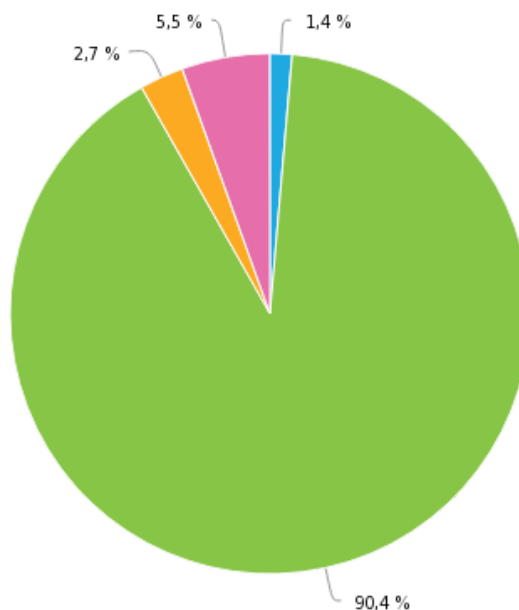
Una agrupació de dones que critiquen a homes i volen la superioritat de la dona

una espació de suport entre companyes, formació i lluita.

La resposta 1 + que volen la igualtat de gènere

Un grup de persones que vol çà igualtat de gènere

Creus que el feminisme està influint de manera positiva en la societat?

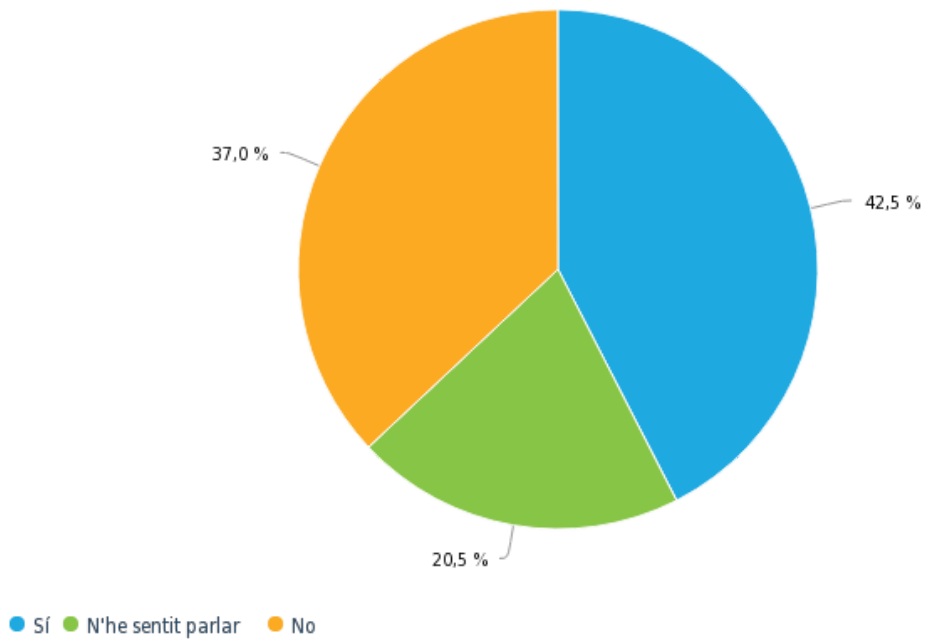
- Sí
- Sí, però encara hi ha molta feina per fer
- No
- No ho sé

Quines activitats creus que duen a terme els grups feministes?

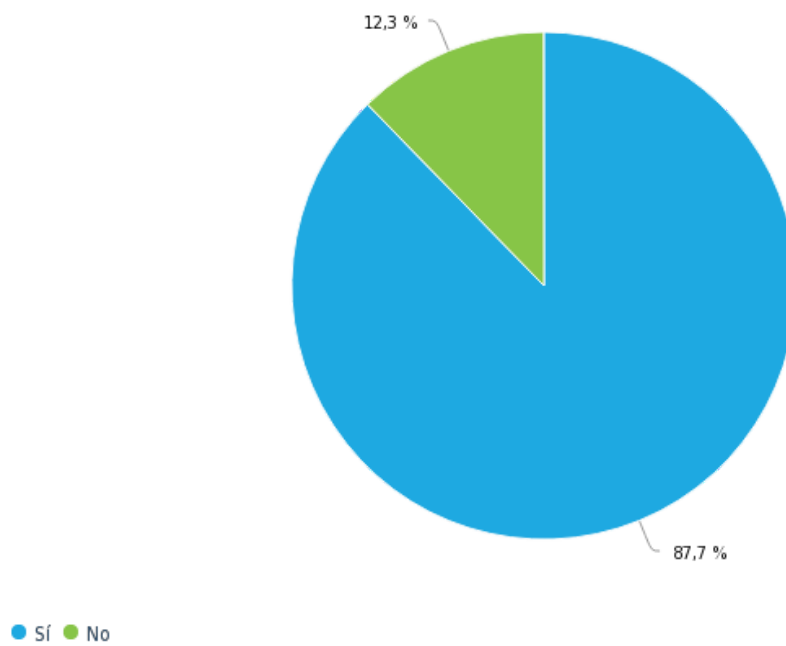
- 1) Activitats reivindicatives i de protesta. (13x)
- 2) Manifestacions (23x)
- 3) Xerrades, exposicions, suport a les víctimes de violència masclista. (3x)
- 4) No ho sé. (2x)
- 5) Lluitar contra la violència de gènere.
- 6) Activitats per arribar als més joves, i promoure un moviment que impliqui més els dos gèneres, fer el canvi és cosa de dos.
- 7) Protestes cursets, finançament de xerrades, pel·lícules...
- 8) Protestes, xerrades, marxes.
- 9) Des de manifestacions a l'exaltació de la figura femenina al llarg de la història (una figura amagada a la pròpia) a portar el punt lila a diferents festivals i actes diversos, de la mateixa manera que s'encarreguen d'associacions diverses.
- 10) Divulgació, protestes al carrer, seminaris, formació a les pròpies dones i també a homes, inclusió d'activitats i objectius dins els programes electorals dels partits polítics, exigir als partits polítics la definició de les activitats pel foment de la igualtat...
- 11) Activitat sensibilitzadores debats, xerrades, tallers així com també acció directa.
- 12) Parlen sobre el feminisme.
- 13) Tallers per a conscienciar la gent.
- 14) Petits esdeveniments, recaptació de diners, grups d'ajuda, activitats de conscienciació sobre el moviment.
- 15) Intentar mentalitzar a la societat.

- 16) Manifestar-se contra actes o institucions masclistes sexistes o amb idees imposades pel patriarcat.
- 17) Molt soroll per no res.
- 18) Defensen la igualtat salarial, i que hi hagi dones amb càrrecs de poder, entre molts d'altres.
- 19) Organitzar manifestacions, denunciar fets masclistes que hagin passat, donar suport a dones afectades per la violència de gènere.
- 20) Lluita per a la igualtat de la dona.
- 21) Intentar aconseguir un reconeixement el gènere femení en qualsevol àmbit de la societat.
- 22) Defensar el paper de la dona i donar reconeixement en qualsevol àmbit ja sigui econòmic, polític o social.
- 23) Manifestacions, reunions per parlar sobre temes d'actualitat i com solventar-los, com la desigualtat en el salari.
- 24) Manifestacions i vagues on s'hi reuneixen homes i dones (sobretot dones al ser un tema que els afecta més elles) i queixes als ajuntaments i a l'Estat.
- 25) Hi ha moltes, de vegades la lluita és contra temes que t'afecten per ser una dona i altres que se centren en la lluita específica de les dones racialitzades, de les prostitutes, de les dones trans, etc. No obstant això, la majoria ens posicionen activament contra discriminacions del tipus laboral, contra actituds masclistes amb l'educació, la societat, la cultura i contra l'assetjament els carrers.
- 26) Visualització del problema, reclamar drets a nivell polític, social, econòmic i conscienciació social.
- 27) Intentar influir social i políticament per a canviar situacions des-igualitàries per les dones.

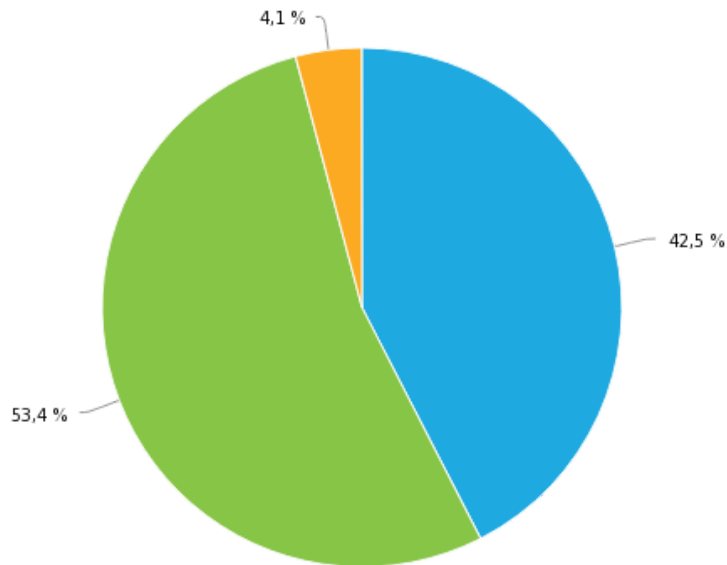
Coneixes algun grup feminista del teu poble o comarca?

Creus que els grups feministes són un mitjà efectiu per combatre la desigualtat entre homes i dones?

Has pensat mai a formar part d'algun grup feminista?

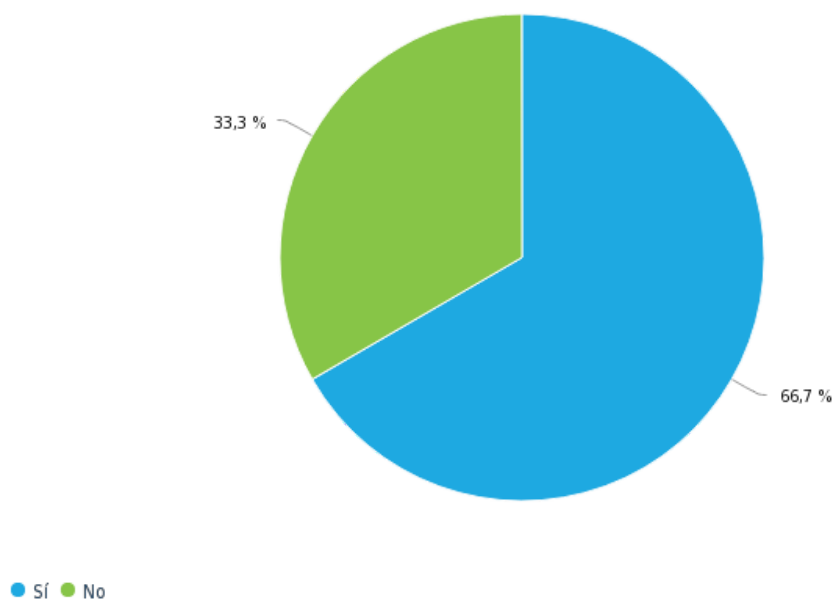
● Sí ● No ● Ja formo part d'un grup

Si la resposta anterior és no, quin és el motiu?

- 1) Mai m'ho he plantejat(14x).
- 2) No tinc temps (4x).
- 3) Falta d'interès (4x).
- 4) No m'afecta.
- 5) Sóc un home.
- 6) No és que no m'interessi, però no sóc gaire d'anar a llocs per protestar, no pel feminisme, sinó en global.
- 7) No n'estava informat/da (3x)
- 8) Crec en la igualtat, no crec que cap extrem sigui bo, no sóc feminista ni accepto el masclisme.
- 9) Prefereixo educar els meus fills amb uns valors d'igualtat indiferentment de quin sigui el seu sexe. Només amb una bona base, es poden aconseguir grans resultats.

- 10) Ser feminista no implica formar part d'un grup feminista, de la mateixa manera que pots ser d'un partit polític i no afiliar-t'hi, i no per això la teva implicació és menor. A més a més no he trobat cap grup feminista del qual vulgui formar part.
- 11) Pel feminisme racial. Molts cops hi ha més discriminació racial per part de feministes que discriminació masclista.
- 12) Sóc un home. En primer lloc tinc prou problemes en corregir la meua actitud masclista que sorgeix d'una societat que així m'ha criat. En segon lloc, unint-me a un moviment tan important com aquest busco donar-ho tot i ser el que més aporta i seria estrany que un home fos qui més aporta en una associació feminista. Tot i així que consti que el meu suport extern hi és.

Si per contra, la resposta és sí, has participat mai en alguna activitat duta a terme per algun grup?

Si la resposta anterior és no, podries justificar-la breument?

- 1) Tinc altres coses a fer.
- 2) No he tingut l'oportunitat (4x)
- 3) No hi estic posada.
- 4) Per la discriminació entre dones. El discurs de “sóc feminista i vinc alliberar-te perquè tu estàs oprimida”.
- 5) Miro per casa i poca cosa més.
- 6) No he tingut temps.
- 7) He trobat algun grup feminista excloent que no acceptava homes.

